

JUS informacije

5

1. MART 1983.
BEOGRAD

informator saveznog zavoda za standardizaciju

8. SEDNICA IZVRŠNOG ODBORA JUGOSLOVENSKOG ELEKTROTEHNIČKOG KOMITETA—JEK

Održana je 17. februara 1983. god. u prostorijama Saveznog zavoda za standardizaciju u Beogradu. Pored 15 članova Izvršnog i Nadzornog odbora, sednici je prisustvovao i Z. Milivojević, pomoćnik direktora SZS. Sednicom je u početku rukovodio prof. Z. Plenković, potpredsednik JEK-a, a zatim sve do kraja prof. F. Mlakar, predsednik JEK-a. Z. Milivojević je istakao dugogodišnju plodnu saradnju SZS i JEK-a, izneo je značajnije rezultate ove saradnje u 1982. g. i spremnost SZS da i u buduće pruži punu podršku ovoj saradnji. IO je prihvatio izvešaj o radu JEK u 1982. g., koji je podneo B. Cerovac, generalni sekretar i u kojem su iznete značajne aktivnosti i rezultati članova IO, TO, TPO—JEK na domaćem i međunarodnom planu.

Prihvaćen je takođe konačan tekst predloga „Samoupravnog sporazuma o povezivanju u Jugoslovenski elektrotehnički komitet—Zajednicu za međusobnu plansku i poslovnu saradnju na standardizaciji u oblasti elektrotehnike“, koji će se podneti VIII Skupštini i plenumu JEK-a na usvajanje.

Usvojen je program rada za 1983. god. i zauzeti su stavovi JEK po pojedinim dokumentima Specijalne radne grupe Saveta IEC, koja ima zadatku da predloži organizacione mere u aktivnosti IEC sa aspekta smanjenja troškova.

Detaljno su razmatrane pripreme za VIII Skupštinu i plenum JEK i utvrđeno je da se ova održi 21. aprila 1983. god. u prostorijama Saveznog zavoda za standardizaciju, Beograd, sa početkom u 10 časova.

SAVETOVANJE „DRVO I STANDARDIZACIJA“

Društvo za unapređivanje standardizacije u Bosni i Hercegovini (DUS BiH) i Društvo za unapređivanje standardizacije Hrvatske (DUSH) organizuju sa Privrednom komorom Bosne i Hercegovine, kao suorganizatorom, a u saradnji sa Saveznim zavodom za standardizaciju savetovanje „DRVO I STANDARDIZACIJA“, koje će se održati u oktobru 1983. godine.

U prilogu ovih JUS informacija objavljujemo kompletan materijal — POZIV ZA PRIJAVU REFERATA — u kojem su pored ostalih saopštenja sadržani ciljevi ovog Savetovanja.

DEVETO ZASEDANJE SEKCIJE ZA KVALITET INDUSTRIJSKIH PROIZVODA SEV

U skladu sa planom rada Stalne komisije SEV za standardizaciju za 1983. godinu, u Jugoslaviji se održava 9. zasedanje Sekcije za kvalitet industrijskih proizvoda (Dubrovnik, od 11. do 15. aprila 1983. godine). Organizator zasedanja je Savezni zavod za standardizaciju.

Na zasedanju će, pored ostalog, biti razmatrani dokumenti iz kompleksa dokumenata koji definišu Sistem uzajamnog priznavanja rezultata ispitivanja proizvoda u okviru SEV (Sistem UPRIP—SEV). U stvaranju ovog Sistema predstavnici Jugoslavije učestvuju na osnovi uzajamnog interesa.

ANOTACIJE

NACRTA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA I PREDLOGA NACRTA PRAVILNIKA ZA IZMENE PRAVILNIKA IZ OBLASTI RUDARSTVA – IZVOZNA POSTROJENJA U RUDARSTVU

Nacrte jugoslovenskih standarda i predlog nacrtva Pravilnika za izmene Pravilnika iz oblasti rudarstva — izvozna postrojenja u rudarstvu, koje objavljujemo u ovom broju JUS informacija, pirpremle su komisije za standarde Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav pored stručnjaka Za-

voda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi nacrtva standarda i predloga nacrtva Pravilnika za izmene Pravilnika iz oblasti rudarstva — izvozna postrojenja u rudarstvu su umnoženi i dostavljeni članovima komisija — predstavnicima organizacija i institucija da stave svoje primedbe.

Danom objavljinjanja u JUS informacijama pomenuti nacrti se stavljaju na javnu diskusiju i zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima standarda 1. jun 1983. godine;

– rok za dostavljanje primedbi u vezi sa predlogom nacrta Pravilnika za imene Pravilnika iz oblasti rudarstva – izvozna postrojenja u rudarstvu – 1. april 1983. godine.

Zainteresovani koji nisu primili tekstove nacrta standarda i predloga nacrta pomenutog Pravilnika mogu se obratiti Savезнom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa zahtevom da im se isti dostave.

IZ OBLASTI RUDARSTVA I METALURGIJE

A. Predlog nacrta pravilnika o izmenama Pravilnika o tehničkim normativima pri prevozu ljudi i materijala okolina rudnika („Sl. list SFRJ“, br. 4/80)

B. Iz oblasti aluminijumskih žica i užadi za elektrotehniku

JUS H.C1.301 – Tvrdo vučena aluminijumska žica za elektrotehničke svrhe

JUS N.C1.351 – ALU-čelična užad za nadzemne vodove

JUS C.C3.227 – AIMgSiE-žica za nadzemne vodove i kablove-poluproizvode

JUS N.C1.401 – Tvrdo vučena AIMgSiE okrugla žica za elektrotehničke svrhe

JUS N.C1.402 – AIMgSiE-užad za nadzemne vodove

JUS N.C1.451 – AIMgSiE-čelična užad za nadzemne vodove

JUS N.C1.501 – Tvrdo vučena AIMgIE okrugla žica za elektrotehničke svrhe

JUS N.C1.551 – AIMgIE-čelična užad za nadzemne vodove

JUS N.C1.601 – Aluminijumom prevučena čelična žica („ALČEL“) za elektrotehničke svrhe

JUS N.C1.602 – „ALČEL“-užad za nadzemne vodove

B. Iz oblasti industrije hemijski čistih elemenata i jedinjenja

JUS H.G2.036 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Tehnički uslovi

JUS H.G8.139 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja amonijum-sulfata. Volumetrijska metoda

JUS H.G8.140 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja materija nerastvorljivih u vodi

JUS H.G8.141 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Merenje pH-vrednosti. Potenciometrijska metoda

JUS H.G8.142 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.143 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja nitrata. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.144 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja fosfata. Spektrofotometrijska metoda

JUS H.G8.145 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja olova, bakra, gvožđa i kadmijuma. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.146 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja cinka. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.147 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja kalcijuma. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.148 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja arsena. Fotometrijska metoda

JUS H.G8.149 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje ostatka posle žarenja. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.150 – Čiste hemikalije. Amonijum-sulfat. Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G2.052 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Tehnički uslovi

JUS H.G8.151 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja natrijum-karbonata. Volumetrijska metoda

JUS H.G8.152 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje gubitka mase posle sušenja na 300°C. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.153 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja materija nerastvorljivih u vodi. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.154 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.155 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja ukupnog sumpora (kao SO₄). Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.156 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja fosfata i silikata (kao SiO₂). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.157 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja ukupnog azota. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.158 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.159 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja gvožđa. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.160 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja aluminijuma. Kolorimetrijska metoda

IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

Iz oblasti radio-komunikacija, kabloskih distribucionih i zajedničkih antenskih sistema – metode merenja

JUS N.N6.188 – Razlika kašnjenja i pojačanja između hromiranog i luminantnog signala

JUS N.N6.189 – Modulacija nosioca brujanjem

JUS N.N6.190 – Diferencijalna faza

IZ GRUPE ZA HEMIJU

A. Iz oblasti plastičnih masa – ispitivanje

JUS G.S2.525 – Plastične mase. Određivanje tvrdoće metodom utiskivanja tvrdomera sa iglom (Tvrdoća po Šoru)

JUS G.S2.526 – Plastične mase. Određivanje tvrdoće metodom utiskivanja tvrdomera sa kuglicom

JUS G.S2.527 – Plastične mase. Određivanje tvrdoće tvrdomerom po Rokvelu

Metoda data u JUS G.S2.525 bazira na ISO 868, prema čijem ranijem dokumentu je izrađen i DIN 53505 za ispitivanje tvrdoće elastomera. Mole se organizacije koje ispituju proizvode od gume da razmotre da li i njihove potrebe zadovoljava metoda data u ovom standardu, kako bi se, u tom slučaju, delokrug primene JUS G.S2.525 proširio i na proizvode od gume i istovremeno ukinula metoda određivanja tvrdoće po Šoru data za ispitivanje gume u t. 3 standarda JUS G.S2.125.

SAVJETOVANJE '80 "DRVO I STANDARDIZACIJA" '80.

POZIV ZA PRIJAVU REFERATA ZA SAVJETOVANJE „DRVO I STANDARDIZACIJA“

Usvojeni koncept savjetovanja postavljen je sa željom da se postignu slijedeći ciljevi u oblasti šumarstva, drvne i celulozno-pirne industrije:

1. – Sagledavanje sadašnjeg stanja organizovanosti standardizacije u Jugoslaviji i organizacijama udruženog rada – da li i koliko postojeći jugoslovenski standardi po obimu i sadržaju zadovoljavaju organizacije udruženog rada, koja su područja posebno nedovoljno obrađena, kako ostvariti uticaj organizacija udruženog rada na donošenje savremenih jugoslovenskih standarda;
2. – Iстicanje daljnih uticaja standarda na povećanje produktivnosti, smanjenje troškova, povećanje kvaliteta i obezbjeđenje plasmana proizvoda – koliko standardi posredno ili neposredno utiču na povećanje produktivnosti i smanjenje troškova, međusobna ovisnost standarda i kvaliteta proizvoda, kako standardi mogu uticati na plasman proizvoda;
3. – Definisanje uloge standarda u racionalizaciji fazne proizvodnje–kvalitet, oblici i mjere šumskih drvnih sortimenata, planских proizvoda, furnira i ploča;
4. – Ukaživanje na mogućnosti primjene međunarodnih standarda radi prodaje domaćih proizvoda na stranim tržištima – stanje međunarodnih standarda, neposredna i posredna primjena međunarodnih standarda sa aspekta odredbi Zakona o standardizaciji;
5. – Utvrđivanje daljnjih pravaca razvoja jugoslovenske standardizacije u ovoj oblasti–kojim područjima bi u narednom periodu trebalo posvetiti posebnu pažnju i kako, koji su to fundamentalni standardi koje bi trebalo revidirati ili izraditi nove, mogućnosti razvoja granske standardizacije.

Programski odbor smatra da referati i saopštenja koji će biti izneti na Savjetovanju treba da prvenstveno prikažu rezultate postignute primenom standardizacije, unifikacije i tipizacije u praksi, potkrepljene konkretnim primjerima. Pored ovih bit će korisni i referati koji ukazuju na mogućnosti prevazilaženja nekih neriješenih problema u ovoj oblasti.

S obzirom na veliku zastupljenost i značaj šumarstva i prerade drveta u ukupnoj jugoslovenskoj privredi, Programski odbor vas poziva da uzmete učešće u pripremi savjetovanja i doprinesete njegovom kvalitetu svojim prilozima i saopštenjima u jednoj ili više teme:

- Postupci, metode i organizacija rada na standardizaciji, unifikaciji i tipizaciji:
  - jugoslovenska standardizacija u oblasti šumarstva i prerade drveta sa osvrtom na stanje standarda;
  - međunarodna standardizacija i njen uticaj na izradu i donošenje jugoslovenskih standarda;
  - unifikacija i tipizacija kao sredstvo racionalizacije i povećanja produktivnosti rada;
  - praktični primjer i ekonomski efekti provođenja unifikacije i tipizacije;
  - primjena standardnih rješenja u projektovanju i konstrukciji u cilju povećanja produktivnosti rada.».
- Uticaj standarda na proizvodne troškove i cijenu proizvoda:
  - standardi kontrole kvaliteta i njihov uticaj na troškove;
  - uticaj standarda na štednju energije: iskorišćenjem sekundarnih sirovina, u proizvodnji i preradi, kao i pri projektovanju i izgradnji montažnih objekata;
  - standardizacija i njen uticaj na troškove transporta;
  - standardizacija, unifikacija i tipizacija pakovanja i njihov uticaj na transport, uskladištenje i cijenu proizvoda.
- Interni standardi kao sredstvo racionalizacije poslovanja i boljeg plasmana na tržištima;
- Standardi i kvalitet:
  - metode i postupci utvrđivanja kvaliteta proizvoda;
  - utvrđivanje kvaliteta sirovina i njihov uticaj na ekonomičnost proizvodnje;
  - obavezno atestiranje, znak kvaliteta i isprave koje prate proizvode u prometu;
  - iskustva drugih zemalja u regulisanju kvaliteta proizvoda.
- Uticaj standarda na međunarodnu razmjenu:
  - problemi koji se javljaju pri izvozu jugoslovenskih proizvoda i uvozu tehnologija zbog razlika u nacionalnim standardima;
- Standardi kao instrument zaštite čovekove okoline;
- Klasifikacioni sistem kao sredstvo za sniženje troškova i povećanje produktivnosti:
  - upravljanje proizvodnjom, zalihami, rezervnim dijelovima i dr.;
  - unapređenje rada u projektovanju i konstrukciji (unifikacija i tipizacija, kompjutersko projektovanje i konstruisanje).

Molimo sve zainteresovane stručnjake da prijave referata ili saopštenja dostave do **15. marta 1983.** godine sa slijedećim podacima:

- prezime i ime autora, naziv organizacije, adresa
- naslov referata – saopštenja
- sažetak referata – saopštenja,

na adresu:

Programski odbor Savjetovanja „Drvo i standardizacija“

Privredna komora Bosne i Hercegovine

Mis Irbina 13, 71000 Sarajevo

za Višnju Đikić, tel. 071/38–066

Autori će biti obaviješteni o prihvatanju teme do **4. aprila 1983.** godine, a prijem pisanih referata (saopštenja) predviđa se do **15. juna 1983. godine.** Orijentacioni termin održavanja Savjetovanje je oktobar 1983. godine.

Obim referata ne bi trebalo da pređe 10 stranica kucanog teksta A4 formata a saopštenja 5 stranica.

Autorima prihvaćenih referata (saopštenja) biće data uputstva za uobličavanje radova i sa istima će biti sačinjeni ugovori.

JUS H.G8.161 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja kalcijuma i magnezijuma. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.162 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja kalijuma. Metoda emisione spektrofotometrije sa plamenom

JUS H.G8.163 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat bezvodni. Određivanje sadržaja arsena. Fotometrijska metoda

JUS H.G2.083 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Tehnički uslovi

JUS H.G8.164 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja natrijum-karbonat-dekahidrata. Volumetrijska metoda

JUS H.G8.165 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja materija nerastvorljivih u vodi. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.166 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja hlorida. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.167 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja ukupnog sumpora (kao SO_4). Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.168 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja fosfata i silikata (kao SiO_2). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.169 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja ukupnog azota. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.170 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb). Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.171 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja gvožđa. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.172 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja aluminijuma. Kolorimetrijska metoda

JUS H.G8.173 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja kalcijuma i magnezijuma. Metoda atomske apsorpcije

JUS H.G8.174 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja kalijuma. Metoda emisione spektrofotometrije sa plamenom

JUS H.G8.175 – Čiste hemikalije. Natrijum-karbonat-dekahidrat. Određivanje sadržaja arsena. Fotometrijska metoda

JUS H.G2.093 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Tehnički uslovi

JUS H.G8.176 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja zlata. Gravimetrijska metoda

JUS H.G8.177 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja slobodnih cijanida. Potenciometrijska metoda

JUS H.G8.178 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja olova. Turbidimetrijska metoda

JUS H.G8.179 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja bakra. Potenciometrijska metoda

JUS H.G8.180 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja gvožđa. Spektrofotometrijska metoda

JUS H.G8.181 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja srebra. Spektrofotometrijska metoda

(I). Određivanje sadržaja srebra. Spektrofotometrijska metoda

JUS H.G8.182 – Čiste hemikalije. Kalijum-dicijanoaurat (I). Određivanje sadržaja materija nerastvorljivih u vodi. Gravimetrijska metoda

ODRŽANI SASTANCI

A. Sastanak Komisije za standarde i TO-64-JEK-a iz oblasti električnih instalacija u zgradama održan je 8. i 9. februara 1983. godine u Beogradu u Saveznom zavodu za standardizaciju.

Komisija je razmatrala primedbe na definitivan tekst standarda JUS N.B2.702 – Električne instalacije u zgradama. Opsezi napona – koji će biti predat u štampu zajedno sa ranije usvojenim konačnim tekstrom standarda JUS N.B2.730 – Električne instalacije u zgradama. Određivanje opštih karakteristika (prednacrt je nosio oznaku JUS N.B2.701).

Na sastanku su razmatrana takođe i organizaciona pitanja proširenja Komisije, izrada programa rada na tehničkim normativima i izrada terminološkog standarda koji je neophodan za dalji rad.

Dogovoren je:

- da se formira radna grupa za izradu detaljnog programa rada na tehničkim normativima i standartima iz ove oblasti;
- da se intenzivira praćenje i učešće u radu Međunarodne elektrotehničke komisije i redovno glasa o dokumentima;
- da se sledeći sastanak održi 10. i 11. marta 1983. godine sa dnevnim redom: razmatranje i usvajanje prednacrta standarda;

JUS N.B2.741 – Električne instalacije u zgradama. Mere zaštite radi bezbednosti. Zaštita od električnog udara

JUS N.B2.742 – Električne instalacije u zgradama. Mere zaštite radi bezbednosti. Zaštita od toplotnih efekata

JUS N.B2.743 – Električne instalacije u zgradama. Mere zaštite radi bezbednosti. Zaštita od prekomernih struja

JUS N.A0.826 – Električne instalacije u zgradama. Termini i definicije

B. Sastanak Komisije za standarde za kablovske distribucione i zajedničke antenske instalacije održan je 9. i 10. februara 1983. godine u prostorijama RTB u Beogradu.

Utvrđen je definitivni tekst standarda

JUS N.N6.172 – Radio-komunikacije. Kablovski distribuciioni i zajednički antenski sistemi. Karakteristike sistema koji rade u frekvenčnom opsegu od 30 MHz do 1 GHz. Granične vrednosti

Utvrđeni su nacrti standarda JUS N.N6.188, JUS N.N6.189 i JUS N.N6.190 koji se u ovim JUS informacijama stavljuju na javnu diskusiju.

Formirana je radna grupa za izradu Pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, izvođenje i održavanje kablovske distribucionih i zajedničkih antenskih sistema.

Dogovoren je da se izrade predlozi jugoslovenskih standarda

JUS N.N6... — Radio-komunikacije. Kablovski distribucijski i zajednički antenski sistemi. Priključci
JUS N.N6.191 — Radio-komunikacije. Kablovski distribucijski i zajednički antenski sistemi. Metode merenja. Zračenje i imunitet na zračenje

Dogovoreno je da SZS utvrdi nadležnost organa za sprovođenje obaveznog atestiranja kablovske distribucije i zajedničkih antenskih sistema.

I S P R A V K A - u ru
ODRŽATI — JUS informacije
1983. godine
Pod tačkom B.3:
SC 47A, SC 47B, SC 12G, SC 12H, SC 75, SC 85 su tehnički komiteti i potkomiteti Međunarodne elektrotehničke komisije IEC a ne kao što je, štamparskom greškom navedeno.

428/1983/1

700052555.7,5

COBISS 0

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju, primerci su besplatni, izlaze dva puta mesečno.

Adresa: Slobodana Peševića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokal 348 i 349, grupa za građevinarstvo 301, grupa za hemiju 316 i 315, grupa za mašinstvo 343, grupa za saobraćaj 342, grupa za elek-

trotehniku 319 i 320, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 346, grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350, služba za razvoj, međunarodnu saradnju i INDOK poslove 275 i 287, Sektor za obezbeđenje kvaliteta 306 – 312, urednik biltena 276.
Standardoteka: 240
Tehnički sekretar direktora: 290.

JUS informacije

15. MART 1983.
BEOGRAD

informator saveznog zavoda za standardizaciju

ZASEDANJE TEHNIČKOG KOMITETA TC 5 MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU ISO

Dubrovnik od 28. do 30. marta 1983. god.

Jugoslavija je ove godine domaćin redovnog godišnjeg zasedanja Tehničkog komiteta za čelične cеви Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO TC 5/SC1.

Organizator zasedanja je Savezni zavod za standardizaciju a domaćini zasedanja su proizvođači cеви u Jugoslaviji (MK Željezara Sisak, Fabrika profila „11. oktovri“ Kumanovo, Fabrika šavnih cеви Uroševac, Fabrika cеви i profila Aleksinac, „Labin progres“ – Potpićan i „Alpos“ Šentjur pri Celju).

Na Zasedanju će, pored ostalog biti razmatrani: revizija standarda za bešavne i šavne cеви sa ravnim krajem od niskolegiranog čelika, mogućnost racionalizacije dimenzija čeličnih cеви, izrada standarda za cеви od nerđajućih čelika, toplo oblikovanih kvadratnih i pravougaonih šupljih profila velikih dimenzija za noseće konstrukcije kao i za provodne čelične cеви sa unutrašnjom antikorozivnom zaštitom od cementnih maltera.

Za Jugoslaviju je aktivno učešće u izradi međunarodnih standarda za čelične cеви vrlo značajno kako za standardne čelične cеви, koje se već proizvode u Jugoslaviji za domaće i inostrano tržište, tako i posebno za cеви od nerđajućeg čelika koje se ne proizvode u Jugoslaviji a uvoze se u velikim količinama.

Interesantno je da se od prošle godine i Jugoslavija, uz dosadašnji assortiman cеви, uključuje u međunarodno tržište i sa svojim novim proizvodima: toplovaljanim profilima za noseće konstrukcije i provodnim cевима sa unutrašnjom antikorozivnom zaštitom.

Savezni zavod za standardizaciju, zbog posebnog značaja i specifičnog kvaliteta prethodno navedenih proizvoda, radi paralelno sa ISO TC 5/SC 1 i njegovim radnim grupama na izradi međunarodnih standarda i predloga nacrta JUS standarda, za ove proizvode iako u radu ovog komiteta Jugoslavija učestvuje kao „posmatrač“.

A N O T A C I J E NACRTA JUGOSLOVENSKIH STANDARDA I NACRTA "PRAVILNIKA O TEHNIČKIM NOR- MATIVIMA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA"

Nacrte jugoslovenskih standarda i nacrt Pravilnika iz oblasti zaštite od požara, koje objavljujemo u ovom broju, pripremili su komisije za standarde Saveznog zavoda za standardizaciju u čiji su sastav, pored stručnjaka Zavoda, ušli predstavnici proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova.

Svi tekstovi nacrta standarda i nacrta Pravilnika iz oblasti zaštite od požara su umnoženi i dostavljeni članovima komisija – predstvincima organizacija i institucija da stave svoje primedbe.

Danom objavljanja u JUS informacijama pomenuti nacrti se stavlaju na javnu diskusiju i zainteresovani se obaveštavaju da je:

- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtima standarda **15. jun 1983. godine;**
- rok za dostavljanje primedbi u vezi sa nacrtom Pravilnika o tehničkim normativima iz oblasti zaštite od požara **15. maj 1983. godine.**

Zainteresovani koji nisu primili tekstove nacrta standarda i

nacrta Pravilnika mogu se obratiti Saveznom zavodu za standardizaciju, odgovarajućoj grupi, Beograd, Slobodana Penezića Krcuna 35, sa zahtevom da im se isti dostave.

IZ GRUPE ZA GRAĐEVINARSTVO

Iz oblasti građevinarstva

JUS U.M1.005 – Izrada i nega betonskih kocki za ispitivanje

IZ GRUPE ZA ELEKTROTEHNIKU

a. Iz oblasti radio-komunikacija

JUS N.N6.013 – Krive prostiranja prizemnog talasa za frekvencije između 10 kHz i 30 MHz

JUS N.N6.014 – Krive prostiranja talasa za frekvencijsko područje od 30 do 1000 MHz

JUS N.N6.348 – Predajnici. Metode merenja. Promena amplitudne nosioča kod predajnika sa amplitudskom modulacijom

JUS N.N6.395 – Predajnici. Karakteristike predajnika za jednokanalne radio-telefonske emisije sa jednim bočnim opsegom i sa potisnutim nosiocem koji se koriste u fiksnoj službi u opsezima MF i HF.

b. Iz oblasti bezbednosti električnih aparata za domaćinstvo

JUS N.M2.013 – Cirkulacione neprenosne pumpe. Posebni tehnički uslovi i ispitivanja

c. Iz oblasti zaštite TK postrojenja od EE postrojenja:

JUS N.C0.102 – Zaštita TK postrojenja od EE postrojenja. Zaštita od smetnji

IZ GRUPE ZA BEZBEDNOST I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

a. Iz oblasti pesticida

JUS H.P0.006 – Pesticidi. Herbicidi. Trivijalni nazivi, hemijski nazivi i sinonimi

JUS H.P8.035 – Ispitivanje pesticida. Kalijum-metabisulfat, tehnički („vinobran“). Određivanje sadržaja teških metala (kao Pb) i Fe

JUS H.P8.036 – Ispitivanje pesticida. Kalijum-metabisulfat, tehnički („vinobran“). Određivanje sadržaja As

JUS H.P8.504 – Ispitivanje pesticida. Određivanje korozivnosti pomoću bakarne trake

JUS H.P8.505 – Ispitivanje pesticida. Određivanje tačke zamućenja i tačke stinjanja

b. Iz oblasti ispitivanja industrijskih i otpadnih voda

JUS H.Z1.115 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja aluminijuma

JUS H.Z1.138 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja cijanida

JUS H.Z1.139 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja cijanida. Spektrofotometrijska metoda sa hlor-aminom-T

JUS H.Z1.140 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja hlorida

JUS H.Z1.144 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja fenola

JUS H.Z1.147 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja fenola iznad 20 kg/l. Spektrofotometrijska metoda

JUS H.Z1.163 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja sulfata

JUS H.Z1.190 – Ispitivanje industrijskih i otpadnih voda. Određivanje sadržaja sulfida

c. Iz oblasti zaštite od požara

PRAVILNIK O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA UREĐAJE U KOJIMA SE NANOSE I SUŠE PREMAZNA SREDSTVA

SEKTOR ZA OBEZBEĐENJE KVALITETA PROIZVODA I USLUGA

OBAVEŠTENJE

o prijavljivanju organizacija udruženog rada u svrhu dobija-

nja ovlašćenja za obavezno atestiranje

LANACA I SASTAVNIH ELEMENATA LANACA

U „Službenom listu SFRJ“, br. 9/83, od 25. februara 1983. godine, objavljena je „Naredba o obaveznom atestiranju lanaca i sastavnih elemenata lanaca“ koja stupa na snagu 25. februara 1984. godine.

Pozivamo zainteresovane organizacije udruženog rada da podnesu prijavu Saveznom zavodu za standardizaciju (Sektor za obezbeđenje kvaliteta proizvoda i usluga) radi dobijanja ovlašćenja za obavezno atestiranje lanaca i sastavnih elemenata lanaca.

Prijavljenim organizacijama Savezni zavod za standardizaciju će dostaviti poseban obrazac-zahtev koji treba popuniti radi dobijanja ovlašćenja prema pomenutoj naredbi.

POZIV ZA PREDLAGANJE STRUČNJAKA ZA ČLANOVE KOMISIJE ZA STANDARDE IZ OBLASTI RUDE I KONCENTRATA GVOŽĐA (obnavljanje Komisije)

Savezni zavod za standardizaciju želi da aktivira rad na standardizaciji rude i koncentrata gvožđa, pa u tom smislu želi da obnovi Komisiju za standarde iz ove obalsti.

Mole se zainteresovane organizacije i zajednice, organizacije potrošača i korisnika usluga, organi i društveno-političke zajednice, da Saveznom zavodu za standardizaciju, Grupi za rudarstvo i metalurgiju, Beograd, Slobodana Peševića Krcuna 35, predlože svoje stručnjake radi utvrđivanja liste za imenovanje članova za

Komisiju za standarde iz obalsti rude i koncentrata gvožđa

Rok za dostavljanje predloga je 15. april 1983. godine.

Predloge treba slati pismenim putem uz navođenje sledećih podataka u vezi sa predloženim članovima:

- naziv organizacije udruženog rada koja predlaže stručnjaka(e),
- ime i prezime stručnjaka, predstavnika organizacije udruženog rada,
- radno mesto i zvanje,
- telefon (teleks, telegram),
- adresu.

Na osnovu ovih podataka direktor Saveznog zavoda za standardizaciju donosi rešenje o obrazovanju Komisije.

ODRŽANI SASTANCI

A. Sastanak Komisije za standarde za oblast „Zavarivanje i srodnii postupci“ održan je 14. februara 1983. godine u Saveznom zavodu za standardizaciju
Na sastanku je razmatrano i usvojeno sledeće:

- 1) Usvojeni su konačni tekstovi predloga standarda JUS C.T3.003, JUS C.T3.022, JUS C.T3.054, JUS C.T3.055, JUS C.T3.092, JUS K.M6.022 i JUS C.H3.016, sa dogovorenim izmenama i dopunama.
- 2) U vezi sa standardom JUS C.T3.010 Komisija je ovlastila ranije formirani radnu grupu da razmotri i doneše odluku u vezi sa predlogom da ovaj standard važi samo za stabilne posude pod pritiskom (predlog Instituta za varstvo iz Ljubljane) kao i da uradi konačan tekst predloga

standarda na osnovu predloga koji je pripremila radna grupa i predloga Instituta za varilstvo iz Ljubljane koji je dostavljen SŽS-u na ovom sastanku. SŽS će hitno dostaviti članovima radne grupe predlog Instituta za varilstvo i novoprimaljene ISO materijale.

- 3) Usvojen je prednacrt standarda JUS C.T3.058
- 4) Predlog programa za preispitivanje JUS standarda iz oblasti zavarivanja, koji su stariji od 5 godina, a kojeg je uradio i obrazložio ing. D. Mačanković, predsednik Komisije VII Saveza, je u osnovi prihvaćen.
- 5) Dogovor o daljem radu i formiranje radnih grupa

a) Jugoslovensko društvo za KBR pripremilo je program tehničke regulative za ovu oblast. Komisija je upoznata samo sa delom koji se odnosi na zavarivanje i srođne postupke, a ne i sa delom iz metalurgije.

Jugoslovensko društvo će u okviru svojih mogućnosti nastaviti sa radom na programu i izradi i reviziji standarda.

Na sastanku je članovima Komisije dat predlog JUS standarda za obložene elektrode za ručno elektrolučno zavarivanje čelika – JUS C.H3.019 koji je uradila „Elektroda“ iz Zagreba. Nacrt standarda će biti stavljen na javnu diskusiju (objavljen u JUS informacijama).

U vezi sa t. 4. dogovorenog je da Jugoslovenski Savez preko republičkih društava preispita prijave predstavnika organizacija u Komisiji za standarde za zavarivanje i srođne postupke SŽS u smislu zainteresovanosti organizacija i njihovih pojedinih stručnjaka za rad na izradi i donošenju jugoslovenskih standarda i propisa iz ove oblasti. Za ovo je predložen i dogovoren rok od 2 meseca tj. najkasnije do 1. maja 1983. godine. Takođe je dogovoren da sadašnji (aktivni) članovi ove Komisije u roku od mesec dana tj. do 25. marta pismeno obaveste SŽS o zainteresovanosti svoje radne organizacije i ličnoj za učešće u radu pojedinih radnih grupa koje bi bile formirane na osnovu ovih prijava, npr. za gasno zavarivanje, kontrolu i ispitivanje, dodatne materijale za zavarivanje, projektovanje i konstruisanje (spojevi, žlebovi, proračun), i sl. Formiranje radnih grupa je uslovljeno glomaznošću Komisije u kojoj je neujednačena zainteresovanost po pojedinim temama i željom da se aktivnije i efikasnije radi.

B. Sastanak Komisije—Radne grupe za standarde i tehničke normative za kompresore i kompresorska postrojenja održan je 22. februara 1983. godine u Saveznom zavodu za standardizaciju. Na sastanku je dogovoren sledeće:

Standardi JUS M.F3.100, M.F3.101, M.F3.102 i Pravilnik o tehničkim normativima za kompresorska postrojenja su usvojeni uz izmene u tekstu i tabelama i biće dati na javnu diskusiju objavljinjem u JUS informacijama.

Savezni zavod za standardizaciju će zainteresovane organizacije pravovremeno obavestiti o zasedanjima TC 118 ISO-a i o novoprimaljenim ISO/DIS i radnim materijalima.

C. Sastanak Komisije za standarde za elektromehaničke sastavne delove za elektronske uređaje SŽS održan je 22. i 23. februara 1983. godine u Banja Luci, u prostorijama radne organizacije „Rudi Čajavec“.

Na sastanku su usvojeni prednacrte sledećih standarda iz oblasti elektromehaničkih sastavnih delova za elektronske uređaje:

JUS N.R4.059 (novi broj JUS N.R4.001), JUS N.R4.080 (novi broj JUS N.R4.220) i JUS N.R4.221 koji će biti

stavljeni na javnu diskusiju uz prethodno izvršene sve ispravke i dopune koje su u vezi sa ovim predlozima dogovorene na pomenutom sastanku.

Komisija je takođe razmatrala i izveštaje izvestilaca Komisije koji su vršili preglede standarda iz ove oblasti, starijih od 5 godina, koji su predviđeni za pregled u okviru plana rada SŽS za ovu godinu. Na osnovu tih izveštaja određen je broj veoma aktuelnih, aktuelnih, manje aktuelnih i neaktuelnih standarda koje treba revidirati, delom ili u potpunosti, ili staviti van snage.

U nastavku rada Komisije održan je 24. i 25. februara 1983. g. sastanak Tehničkog odbora 48 JEK-a za elektromehaničke sastavne delove za elektronske uređaje. U toku sastanka razmatrano je 10 tačaka dnevnog reda. Članovi odbora su prihvatali sledeće predloge standarda koje treba dopuniti ili uneti određene ispravke i pripremiti ih za javnu diskusiju: JUS N.R4.225, JUS N.R4.705 i JUS N.R4.706.

Tehnički odbor je takođe razmatrao 2 predloga standarda koji se odnose na konektore za antenske prijemne sisteme i to:

- Konektori za radio frekvencije. Koaksijalni konektori sa spojnicom sa navojem, za antenske prijemne sisteme neodređene karakteristične impedanse.
- Konektori za radio frekvencije. Koaksijalni konektori sa kliznom spojnicom za antenske prijemne sisteme neodređene karakteristične impedanse

koje je predložila radna organizacija „Elrad“ iz Gornje Radgone. Nakon širih diskusija, naročito po pitanju obeležavanja konektora dogovoren je da se za jedan od sledećih sastanaka pripremi novi prečišćeni tekst sa smanjenim brojem pitanja u predlozima.

Sledeći sastanak Komisije SŽS i tehničkog odbora JEK-a predviđa se u maju mesecu 1983. g. u Beogradu.

D. Sastanak Komisije za standarde za radio-predajnike održan je 22., 23. i 24. februara 1983. godine u Portorožu u prostorijama predajnika RTV Ljubljana.

Na sastanku su utvrđeni nacrti jugoslovenskih standarda JUS N.N6.013, JUS N.N6.014, JUS N.N6.348 i JUS N.N6.395 koji se u ovim JUS informacijama stavljaju na javnu diskusiju.

Detaljno su obrađeni nacrti standarda JUS N.N6.392, JUS N.N6.394 ali nisu utvrđeni definitivni tekstovi. Dogovoren je da se standard JUS N.N6.394 dopuni sa odredbama za stereofoniju i da se ponovo analiziraju granične vrednosti standarda JUS N.N6.392 koje se odnose na

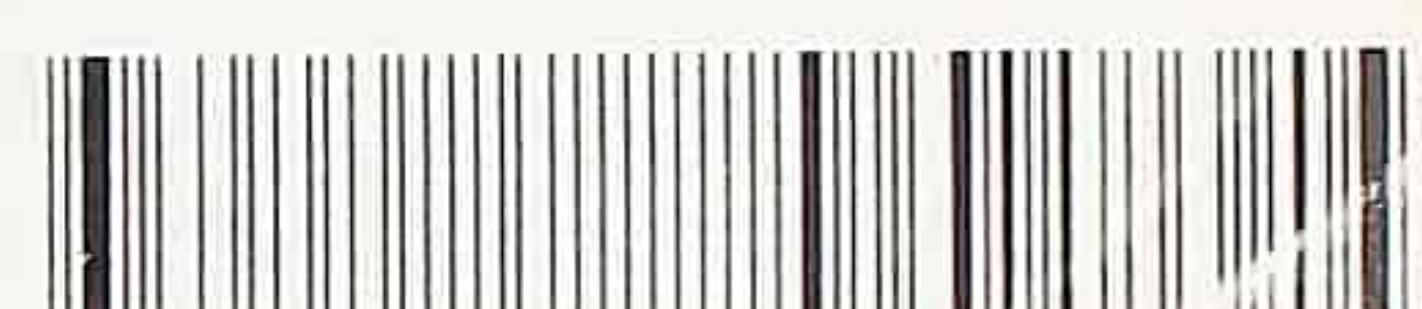
- snagu nosioca,
- maksimalno dostižni faktor modulacije,
- maksimalan kratkotrajni stepen modulišućeg ulaznog napona,
- tolerancije za karakteristiku amplituda/modulišuća frekvencija,
- maksimalno dozvoljene vrednosti za faktor AF harmoničnog izobličenja,
- faktor AF intermodulaciono izobličenje.

Utvrđen je predlog sadržaja Pravilnika o tehničkim normativima za antenske stubove, i to:

- odredbe za projektovanje,
- odredbe za izvođenje, i
- odredbe za održavanje,

428/1983/1

700052555.7,6

COBISS 0

i odlučeno je da grupa za građevinarstvo pri SZS pristupi, po ubrzanom postupku, izradi konačnog teksta predmetnog pravilnika uzimajući u obzir primedbe Komisije za standarde za antene i Komisije za standarde za radio-predajnike.

Dogovoren je da se sledeći sastanak Komisije za radio-prijemnike održi juna 1983. godine.

E. Sastanak Komisije za standarde iz oblasti energetskih transformatora i TO 14 JEK-a održan je 23. februara 1983. godine u Zagrebu u Elektrotehničkom institutu „RADE KONČAR“.

Usvojen je konačan tekst predloga standarda JUS N.H1.016 – Energetski transformatori. Opterećivanje uljnih transformatora.

Ponovo su razmatrani već usvojeni predlozi konačnog teksta standarda JUS N.H1.012, JUS N.H1.013, JUS N.H1.014, JUS N.H1.015 i JUS N.H1.017, u cilju usaglašavanja sa zakonskim propisima, i posao još nije u pot-

punosti završen.

Donet je plan daljeg rada lasti energetskih transformatora. Sledeći sastanak se predviđa

F. Sastanak Komisije za standarde iz oblasti energetskih ispitivanja i TO 42 JEK-a održan je 24. februara 1983. godine u Zagrebu u Elektrotehničkom institutu „RADE KONČAR“.

Razmatrani su prednacrti standarda iz oblasti visokonaponskih ispitivanja:

JUS N.A5.541 – Opšte definicije

JUS N.A5.542 – Metode ispitivanja i

JUS N.A5.543 – Uređaji za merenje

Radi usaglašavanja sa zakonskim propisima ovi standardi će se ponovo razmatrati na sastanku Komisije oktobra 1983. godine.

Sačinjen je plan rada na preispitivanju postojećih jugoslovenskih standarda i donošenju novih.

„JUS informacije“ izdaje Savezni zavod za standardizaciju, primerci su besplatni, izlaze dva puta mesečno.

Adresa: Slobodana Penezića Krcuna 35, Beograd.

Telefoni: Centrala 644-066 i 682-099, grupa za rudarstvo i metalurgiju, lokal 348 i 349, grupa za građevinarstvo 301, grupa za hemiju 316 i 315, grupa za mašinstvo 343, grupa za saobraćaj 342, grupa za elek-

trotehniku 319 i 320, grupa za poljoprivredu i šumarstvo 346, grupa za bezbednost i zaštitu životne sredine 350, služba za razvoj, međunarodnu saradnju i INDOK poslove 275 i 287, Sektor za obezbeđenje kvaliteta 306 – 312, urednik biltena 276.

Standardoteka: 240

Tehnički sekretar direktora: 290.